

Parengta *Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės aplinkosauginio švietimo 2021 metų programos įgyvendinimo lėšomis*
Aplinkosauginio švietimo projektas „Pažink supančią aplinką, ja rūpinkis ir saugok“

Vilniaus Verkių mokyklos – daugiafunkcio centro
pažintinis takas

10 pažintinio tako stotelių

1. Mokyklos istorija
2. Mažieji mokyklos gyventojai – vabzdžiai
3. Natūrali pieva
4. Paukščiai
5. Pojūčių gėlynas
6. Mokyklos teritorijoje augantys medžiai
7. Ekologinis daržas ir sodas
8. Būkime atsakingi
9. Miškas
10. Kūdra

1. Stotelė „Mokyklos istorija“

Mokytojo darbo lapas

Vilniaus Verkių mokyklos-daugiafunkcio centro istorija

Išsiaiškinkite

- Kokia yra šios mokyklos istorija?
- Kokia šios mokyklos specifiška?

Trumpai apie stotelę.

Vilniaus Verkių mokyklos-daugiafunkcio centro istorija prasidėjo daugiau nei prieš septyniasdešimt metų.

1948 m. Vilniaus miesto 3 – osios vidurinės mokyklos patalpose Subačiaus gatvė 17 išskiriamos kelios klasės, kuriose mokomi vaikai, turintys protinę negalę. Gyveno jie Markučiuose, Veiverių g. 7 ir kiekvieną dieną į mokyklą eidavo pėsčiomis.

1951 m. pagalbinė mokykla sujungiama su 9–ais vaikų namais.

1956 m. Mokykla perkeliama į naujas patalpas Kosciuskos g. 18 ir vadinama 2-ąja pagalbine mokykla. Pagerėja mokslo ir darbo sąlygos, didėja mokinių ir mokytojų skaičius. Ypatingas dėmesys skiriamas darbiniam ugdymui.

1971 m. 2-oji pagalbinė mokykla reorganizuojama į 3 – ają pagalbinę internatinę mokyklą (Verkių 62) ir 2 – ają pagalbinę mokyklą (Kosciuskos 18). Verkių g. 62 – naujas mokyklos pastatas su šviesiomis klasėmis, mokomaisiais kabinetais,

erdviomis dirbtuvėmis ir internatu. Tai tikra darbinio mokymo mokykla, kurioje mokėsi per 320 moksleivių ir buvo ruošiami batsiuviai, staliai, šaltkalviai, mezgėjos, siuvėjos, knygriškylos darbininkai.

1974 m. Mokykla tampa respublikos darbų mokytojų profesinio mokymo baze. Pedagogai nuolat keičia savo profesinę pedagoginę kvalifikaciją.

1978 m. Devynmetė mokykla su susiprintu darbinio mokymu.
1980 m. Dešimtmėtetė mokykla su susiprintu darbinio mokymu.

1995 m. Pakeistas pavadinimas į Vilniaus 3 – ają specialiąją mokyklą. Atidaryta dvimėtetė, o nuo 1997 m. trimėtetė profesinio rengimo grupė, kur įgyjama siuvėjos – susiuvėjos kvalifikacija.

2005 m. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2005 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. 1-915 pakeistas pavadinimas į Vilniaus Verkių specialioji mokykla.

2012 m. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2012 m. liepos 18 d. sprendimu Nr. 1-744 pakeistas pavadinimas į Vilniaus Verkių specialioji mokykla-daugiafunkcinis centras. Įkuriamas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyrius.

2013 m. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2013 m. gegužės 15 d. sprendimu „Dėl Vilniaus „Rasos“ specialiosios mokyklos reorganizavimo“ Nr. 1-1230 prijungiama Vilniaus „Rasos“ specialioji mokykla ir pakeistas pavadinimas į Vilniaus Verkių mokykla-daugiafunkcinis centras.

2014 m. Centre įkuriamas Dienos socialinės globos skyrius lankytojams nuo 18 metų.

Užduotys:

1. Apeikite aplink mokyklą ir įvertinkite supančią aplinką.
2. Pažiūrėkite nuotraukas ir padiskutuokite kuo skiriasi mokinių gyvenimas anksčiau ir dabar.
3. Stebėkite aplinką ir atlikite užduotį mokinio darbo lape.

1. Stotelė „Mokyklos istorija“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

Vilniaus Verkių mokyklos-daugifunkcio centro istorija

1. Ar žinai mokyklos adresą? Parašyk .....
2. Su mokytojo pagalba išnagrinėk mokyklos teritorijos planą. Surask ir aplankytus objektus, ir į apskritimus parašyk atitinkamus skaičius (1-10).
  1. Sporto salė
  2. Žaidimų aikštelė
  3. Mokykla
  4. Sodas
  5. Profesinio mokymo pastatas
  6. Stadionas
  7. Ažuolas
  8. Bendrabutis
  9. Daržas
  10. Parkas

3. Kuris iš aplankytų objektų buvo pats įdomiausias?

2. Stotelė „Mažieji mokyklos gyventojai - vabzdžiai“

Mokytojo darbo lapas

Mažieji mokyklos gyventojai – vabzdžiai

Išsiaiškinkite

- Kokia yra vabzdžių įvairovė?
- Kokie vabzdžiai gyvena pievoje ir vabalų viešbutyje?

Išmoksite

- Atpažinti keletą pievos ir vabalų viešbučio vabzdžių.

Trumpai apie stotelę.

Vienas iš keturių gyvūnų, gyvenančių Žemėje, yra iš vabalukų giminės. Mokslininkai yra aprašę 350 tūkst. rūšių vabalų. Spėjama, kad mūsų planetoje gyvena apie 3 milijonai rūšių vabalų. Didžioji dalis jau suaugusių vabalų turi šarvus. Vabalų dydis gali būti labai skirtingas: nuo matomų tik mikroskopu iki, palyginus su jais, gigantinių. Pavyzdžiui, ilgiausias vabalas yra kilęs iš Pietų Afrikos ir vadinamas Titanus Gigantheus. Jo ilgis siekia net 20 centimetrų! Vieni vabalai sukranto savo maisto kiti, kaip drugelėi, siurbia nektarą. Dauguma vabalų maitinasi augalais, tačiau, pavyzdžiui, boružės minta kitiems, mažesniais vabalais. Vabalai skleidžia įvairiausių garsus. Neabejojame, kad esate girdėję cikadų ar žiogų serenasas. Kai kurie vabalai leidžia garsus viliodami priešingos lyties atstovus ir ieškodami antrosios pusės. Vabaliukai pasaulyje jau gyvena maždaug 270 milijonų metų. Tokie, kokius matome dabar, atsirado maždaug prieš 230 mln. metų.

Boružė. Pievose visada rasit boružių, tik atsiminkit, kad šių plešrūnų taškelių skaičius nereiškia amžiaus. Mes turim ir dvitaškę, ir penkiataškę, ir septyntaškę, ir trylikataškę boružes. Spalvų įvairovė irgi didžiausia – nuo įprastos raudonos ar oranžinės iki juodos, melnos ar geltonos. Boružės yra gyvybiškai svarbios mūsų planetai, nes kontroliuoja kenkėjų kiekį juos naikindamos.

Žiedmušės – dvisparnių šeimos vabzdžiai. Tai vidutinio dydžio arba stambokos musės, kurių pilvelis išmargintas skersinėmis geltonomis ir juodais dryžiais. Iš išorės žiedmušės panašios į vapsvas. Jos nekanda.

Bitė. Senovės lietuviai labai gerbė bites, jas laikė šventais gyvūnais. Tai vieni iš daugiausiai auginamų ir žinomų nuo neatmenamų laikų vabzdžių. Bitėms dešimtys milijonų metų. Jos gyvena didelėmis bendruomenėmis. Bitės augalų žieduose renka nektarą ir iš jo gamina medų. Storesnės, labai plaukuotos bitės vadinamos kamanėmis. Jos yra laukinės.

Edukacinis filmukas apie bites

Skruzdėlė

Skruzdėlės – darbšnumo simbolis. Skruzdėlės gyvena didelėmis bendruomenėmis. Jos įsirengia sudėtingus namus. Mes galime matyti tik viršutinę skruzdėlyną dalį. Po žeme iki dviejų metrų gylyje yra daugybė įvairių urvelių ir kambarėlių. Juose skruzdėlės gyvena, kaupia maisto atsargas žiemai, augina leliukes ir atėjus žiemai žiemoja. Surasti kelią į skruzdėlyną vabzdžiui padeda gera uoselė.

Žiogas. Žiogai dažniausiai būna dideli, iki 6 cm. Antenos (ūsaus) ilgos, kartais ilgesnės už kūną. Žiogai yra visada žiai. Nors dažniau medžioja įvairius vabzdžius, jų lervas, net savo gentainius, nei eda žolę. Žiogas jums gali įkasti. Žiogai skleidžia garsus ne su kojomis (kaip jums pasakose pasakoja), o sparnų pradžioje turi tamsešni svirpimo organą ir garsą išgauna virpindami sparnus.

Drugiai – tai vienas gausiausių ir geriausiai ištirtų vabzdžių būrių. Jiems būdingos 2 poros stambių pleviškų sparnų, kurie dažniausiai yra apaugę spalvotais žvyneliais. Sparnai su gyslomis, piešinys susideda iš įvairių dėmų, linijų, dryžių ir kt. burnos organai čiulpiamieji – spirališkai susisukęs straublelis, pritaikytas žiedų nektarui ir kitiems skystiems čiulpi.

Užduotys:

1. Stebėkite šalia mokyklos esančią pievą. Kokius vabzdžius matote? Su mokytojo pagalba pabandykite juos atpažinti.
2. Irenkite ir stebėkite „Vabalų kamienė“. Pagudraukite ir sužinosite, ar tikrai vabzdžiai smalžiai. I lekštelę papjaustykite pvz., banano arba įkreskite šaukštą uogienes. Stebėkite, ar čia lankosi vabzdžiai. Kas jų kamienė labiausiai susidomėjo?
3. Peržiūrėkite filmuką apie drugelio gyvenimo ciklą ir atlikite užduotis mokinio darbo lape.
4. Pagaminkite darbelį – boružėlę.

Priemonės: spalvoti piešukai, dažai, teptukas, indelis su uogiene ar vaisių gabaliukai.

Stebėk: Kiek daug pievoje gyvybės?

Paklausyk mažųjų pievos gyventojų garsų.

Parengta Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės apšvielos skyriaus švietimo 2023 metų programos įgyvendinimo šeimai.

2. Stotelė „Mažieji mokyklos gyventojai - vabzdžiai“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

Mažieji mokyklos gyventojai – vabzdžiai

1. Pažiūrėk filmuką apie drugelio virsmą ir atlik užduotį.

NUSPALVINK DRUGELIO VIRSMĄ.

2. Nupiešk drugelį

ATKARTOK DRUGELĮ:

3. Išspręsk kryžiažodį apie vabzdžius. Kokie tai vabzdžiai?

SUDOKU GALVOSŪKIS

REIKIA IŠKIRPTI APAČIJE ESANČIUS VABZDŽIUS, SURASTI JIEMS VIETĄ IR ĮKLJUJOTI TAIP, KAD JIE NESIKARTOTŲ EILUTĖSE, STULPĖLIUOSE BEI PARYŠKINTUOSE LANGELIŲ KVADRATUOSE.

4. Pagamink darbelį. Prisirink lauke akmenukų ir dažų pagalba paversk juos boružėlėmis.

3. Stotelė „Natūrali pieva“

Mokytojo darbo lapas

Natūrali pieva

Išsiaiškinksite:

- Kas yra pieva ir kokie augalai joje auga?
- Kokius gyvūnus galima pamatyti pievoje?

Išmokssite:

- Atpažinti keletą pievos augalų.

Trumpai apie stotelę

Be miškų, didelius plotus Lietuvoje užima pievos. Pieva – tai žemės plotas, apaugęs daugiametėmis žolėmis. Pievoje visada yra ką stebėti ir pažinti. Pavasarį čia aidai paukščių balsai, skraido ankstyvieji drugiai, akį glosto po žiemos išsilgta žaluma. Vasarą klausome žiugų, džiaugiamės žolynų spalvomis ir kvapais. Užklydę rudenį stebimes vorų šimone: vienų voratinkliai kaip skėčiai, kitų – kaip maišeliai. O dar rasos lašeliai juose – koks žavesys!

Pievos gali būti natūralios, kada augalai užauga jose patys. Taip pat pievas gali sukurti žmogus, kada dirbama žemę užsėja įvairiomis žolėmis. Pievų augalija yra labai įvairi. Gražiausios yra nenušienautos pievos. Greta viksvų, smilgų, pienų, jose žydi dobilukai, ramunės, aguonos ir kitos lauko gėlės. Taip pat pievose auga vaistinių augalų.

Nors pieva – žolinių augalų bendrija, ji neišsivaizduojama be gyvūnų. Tarp įvairiaspalvių žiedų skraido drugeliai, sokuoja žiogai, smilgos lapelių lipa boružė, nektarą renka bites. Vabzdžiai apdulkina žiedus, maitinasi žiedų nektaru ar augalų savyais. Be vabzdžių pieva būtų tyli, mažiau spalvinga. Pievose yra ir paukščių. Iš lėto žingsniuoją ilgakojis gandas. Šlapios pievos jam kaip tik! Yra ir trumpakojų landžiotojų, tarkum, griežlė. Ji maža, trumpomis kojelėmis ir ilgais pirsteliais... Bet kaip spėriai griežlė geba pasislepti ištikus pavojui! Pievose jauniklių susilaukia kiškiai, stirmos. Čia veisiasi pelės. Iš vandens telkinių atklysta ir pievose lyg kurorte vasarą leidžia varlės.

Aguonos, rugiagėlės, ramunės

Pienės

Įvairios smilgos

Raudonėji ir baltieji dobilai

Vaistiniai augalai augantys pievose – valerijonas, čiobrelis, šalpusnis, knynai

Mūsų mokyklos teritorijoje įkurta paprastoji pieva. Čia auga įvairios žolės, kaip: miglės, smilgos, dobilai, kiauļpienės, ramunės... Pievoje yra pastatytas vabalų viešbutis.

Ramunių pieva

Aguonių ir rugiagėlių pieva

Žydinti pieva

Pamokėle kaip nupiešti aguoną

Užduotys:

1. Kokie pievų augalai auga šalia mokyklos? Atpažinti juos.
2. Kokius gyvūnus galima pamatyti pievoje?
3. Kokius žinai pievoje augančius vaistinius augalus?
4. Padiskutuokite, kas atstinka pievoms, kai žmonės pavasarį jas degina?
5. Išskodamas spalvų surask įdomiausia, kvapniausia, puošniausia, švelniausia augalą ir pagamink vitražą.

Priemonės: darbo lapas, pieštukai, liniuotė ar ruletė, plati lipni juostelė arba maistinė plėvelė (vitražui), žirkles.

Pamatyk, kiek daug pievoje yra spalvų ir atspalvių.

Pauostyk pievoje žydinčius augalus.

Paliesk pievos augalus ir pajusk jų struktūrą.

Paklausyk pievos gyventojų garsų.

Pamąstę Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės apibendrinimo 55-tiesios 2022 metų programos įgyvendinimo lėšomis

3. Stotelė „Natūrali pieva“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

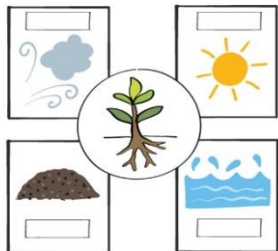
Natūrali pieva

1. Apžiūrėk pievą ir parašyk arba nupiešk kokius augalus ir jos gyvūnus matai.

2. Sujunk gėlę su jos žiedlapiu.

KO REIKIA AUGALUI? SAULĖ, ORAS, VANDUO, ŽEMĖ

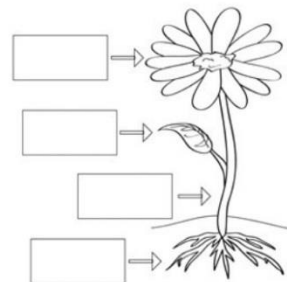

3. Ko reikia augalui?
Augalas negali augti jei jam trūksta.... Ko trūksta, sužinosi atlikęs užduotį.

4. Apžiūrėk pasirinktą gėlę. Išmatuok jos aukštį. Į langelius surašyk jos dalis ir nuspalvink.

Gėles aukštis (rašyk) .....

LAPAS   ŠAKNIS   ŽIEDAS   STIEBAS

5. Pagamink vitražą iš pievos augalų.

4. Stotelė „Paukščiai“

Mokytojo darbo lapas

Paukščiai

Išsiaiškinksite

- Kurie paukščiai gyvena šalia mūsų?
- Kuo jie maitinasi, kaip suka lizdus?
- Kas yra migracija ir kodėl vieni paukščiai migruoja?

Išmoksitė

- Atskirti dažniausiai sutinkamus paukščius pagal išvaizdą ir pagal jų garsus.

Trumpai apie stotelę

Linksmiausia būna vasara, kai aplink skamba paukščių balsai. Lietuvoje yra aptinkamos 388 paukščių rūšys. Vieni paukščiai Lietuvoje gyvena pastoviai iššūsus metus, o kiti tik šiltuoju metų laiku, o žiemoti išskrenda į šiltesnius kraštus.

Kokie paukščiai išskrenda į šiltesnius kraštus?

Gandras – stambus paukštis. Užauga iki 1 metro ir daugiau ūgio. Gyvena žmonių kaimynystėje.

Kregždės – plačiai paplitę paukščiai. Lizdus lipo ant mūrinių pastatų sienų, po tiltais.

Vyturiai – pavasario pranašai. Jie pirmieji parsikrenda pavasarį į Lietuvą.

Lakštingala – nėra labai gražus paukštis, pilkas. Bet jos balsas įspūdingas.

Pempė nesunku pažinti iš ilgo kuoduko ir margų spalvų. Mėgsta atvirus plotus, pievas, ganyklas, dirbamus laukus.

Kokie paukščiai žiemoja Lietuvoje?

Kikilis – tai miško paukštis ir mieste jo nepamatysit. Tad lesyklėlę jiems reikia įrengti šalia miško ar parko.

Kėkštai – drąsus, jūžlus paukštis. Iš lesyklėlės išveja kitus paukštėlius.

Genys. Vasarą maitinasi vabalais, lervomis, randamomis po medžio žieve. O žiemą – eglė, pušų kankorėžuose esančiomis sėklomis.

Žvirblis – gyvena žmonių kaimynystėje – sodybose, miestuose, parkuose. Mėgsta užimti kitiems paukščiams skirtus inkilus.

Varna – tai protingas paukštis. Ištakus pavojui pakelia didžiulį triukšmą.

Zylė – labai dažna rūšis Lietuvoje. Žiemą labai dažnai lankosi lesyklose.

Sniegiena – labai gražus paukštis. Vasarą gyvena miškuose, o žiemą atsikrenda į sodybas, miestus.

Paukščių balsai

Paukščių nameliai

Užduotys:

1. Stebėk šalia mokyklos esančius paukščius. Su mokytojo pagalba pabandyk juos atpažinti.
2. Nupiešk dažnai sutinkamą paukštį.

Priemonės: spalvoti pieštukai, dažai, teptukas.

Stebėk: Koks paukštis dažniausiai matomas mokyklos teritorijoje?

Paklausyk paukščių garsų.

Pasirūpinta Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės informavimo tarnybos 2022 metų pr. operatyviojo planavimo lėšomis.

3. Stotelė „Paukščiai“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

Paukščiai

1. Sujunk paukščių paveikslėlius su jų pavadinimais.

GANDRAS   KREGŽDĖ   GULBĖ   ANTIS   VYTURYS

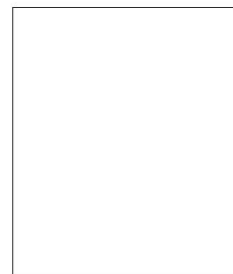

KIKILIS   VARNA   BALANDIS   VARNĖNAS

2. Kuo tiksliau nuspalvink žylutę.

3. Nupiešk lesykklę ir parašyk kuo galima maitinti paukščius.

---

5. Stotelė „Pojūčių gėlynas“

Mokytojo darbo lapas

Pojūčių gėlynas

Isiaiškinkite

- Kokios gėles auga mokyklos gėlynuose?
- K?

Išmoksite

- Paruošti žemę, sėti sėklas į ją, prižiūrėti ir rūpintis gelių daigeliais.
- Sodinti daigelus gelyne, juos prižiūrėti.

Trumpai apie stotelę.

Pojūčių gelyne mokiniai pasitelkę pojūčius (regą, uosnę, lytėjimą ir skonį) mokosi pažinti spalvingą augalų pasaulį, ugdyti estetinį suvokimą, atsakomybę dėl supančios aplinkos saugojimo ir puoselejimo.

Gelyne darbai prasideda ankstyva pavasarį. Lauke dažniausiai dar baltuoja sniego likučiai, o viduje mokiniai su mokytojais ruošia žemę gelių sėjimui. Jų sėklos beriamos į vazonelius su žemėmis. Vėliau mokiniai stebi, tyrinėja jų dygimą ir augimą, prižiūri ir rūpinasi daigeliais.

O gelyne pirmieji pavasarį įvairiaspalviais žiedais pasveikina snieguolės, krokai, tulpės, narcizai, hiacintai.

Tulpės

Narcizai

Hiacintai

Krokai

5. Stotelė „Pojūčių gėlynas“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

Pojūčių gėlynas

1. Išvardink, kokios gėlės pavaizduotos paveikslėlyje. Kokių metų laiku jos žydi? Gražiai jas nuspalvink atitinkamomis spalvomis.

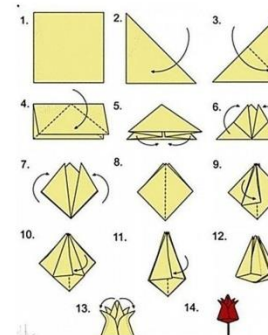
2. Nuspalvink tuos langelius, kuriuose parašyti gėlių pavadinimai.

PAKALNUTĖ	KEKSAS	TULPĖ
ROŽĖ	LELIJA	NARCIZAS
AŽUOLAS	HORTENZIJA	LIEPA
GVAZDIKAS	LAZDYNAS	HIACINTAS
EGLĖ	KROKAI	SLYVA

3. Pažymėk, kokia gėlės dalis kur yra. Gal žinai, kokia čia gėlė?

4. Pagamink tulpę.

6. Stotelė „Mokyklos teritorijoje augantys medžiai“

Mokytojo darbo lapas

Mokyklos teritorijoje augantys medžiai

Išsiaiškinksite:

- Kokie medžiai auga mokyklos teritorijoje?

Išmokssite:

- Apažinti medžius, augančius prie mokyklos

Trumpai apie stotelę:

Medis - tai aukštas, vieną sumedėjusį stiebą turintis augalas. Suaugusių medžių stiebą vadiname kamieniu. Medžiai yra ilgaamžiai. Tai ąžuolas, klevas, uosis, drebulė, erva, šermukšnis ir kiti. Šie medžiai turi lapus, todėl vadinami lapuočiais. Eglės, pušies, maumedžio lapai yra spygliai. Šiuos medžius vadiname spygliuočiais. Medžiai įprastai užauga iki 20-35 m. aukščio. Rečiau pasitaiko iki 40 ar net 50 metrų.

ĄŽUOLAS yra stipriausias Lietuvos medis. Jo mediena kieta, patvari ir graži. Iš jos daromi baldai. ąžuolo vaisiai – giles. Iš jų verdamas skani kava. ąžuolai gyvena apie 400-500 metų. Stelmužės ąžuolas yra seniausias ir storiausias Lietuvoje augantis ąžuolas. Jo amžius 1500 metų.

KLEVAS. Lietuvoje labiausiai paplitęs – paprastas klevas. Medis išauga iki 20-30 m aukščio, su plačiais lapais. Lapai su 5-7 smailiaviršūnėmis skiautėmis, 5-18 cm ilgio ir beveik tokio pat pločio. Lapų viršūnė pusė tamsiai žalia, žvilganti, apatinė šviesiai žalia. Rudenį lapai tampa gelšvos, oranžinės arba rausvos spalvos. Žiedai medaus kvapo, nektaringi. Žydi lapams skleidžiantis.

BERŽAS auga iki 30 metrų aukščio. Lapai trikampiai, dantyti. Gyvena apie 150 metų. Tois yra beržo žievė. Ji yra balta, kamieno dalyje giliai suaižejanči. Beržas miškuose sudaro ištisus beržynus.

LIEPA – tai apie 20-30 metrų aukščio Lietuvos medis. Jos lapai tamsiai žali, 4-8 cm. ilgio. Liepa žydi labai gausiai anksti vasarą kvapniais, gelšvos spalvos žiedais. Iš liepos žiedų bites neša medų, o žmonės verda arbatą.

EGLĖS yra žali ir vienkamieniai medžiai. Jos turi trumpus keturbriaunius spyglius. Eglės vaisiai yra kankorėžiai, kurie yra pailgi ir nusvirę. Per šv.

PUŠIS - dažniausias Lietuvos miškų medis. Pušies kamienas tiesus, spygliai mėlsvai žali, 4-8 cm. ilgio. Juose daug vitamino, jais žiemą minta kurtiniai, ūgliais – briedžiai, seklomis – geniai, voverės. Paprastosios pušys užauga iki 25-40, kartais – 45-50 metrų aukščio, vidutiniškai gyvena 300-400, sulaukia ir 500-600 metų. Pušų pampuruose, spygliuose, kankorėžuose ir šakuose daug vitamino ir kitų sveikatai naudingų medžiagų, todėl jie naudojami medicinoje.

ŠERMUKŠNIS užauga iki 15 m aukščio. Gyvena daugiau kaip 100 metų. Vasaros pradžioje šermukšnius puošia baltų žiedelių šluotos, vasaros pabaigoje – ryškiai raudoni (oranžiniai) vaisiai. Vaisiai yra valgomi ir turi daug vitamino. Šviežių uogų skonis kartokas, tad iš jų verdamas uogienė, kompotai. Žiemą vaisiais maistinis miško paukščių ir žvėrelių.

Užduotys:

- Pasivaikėtiokite po mokyklos teritoriją ir aplūk ją. Suraskite ąžuolą, liepą, šermukšnį, pušį, eglę. Kokių medžių auga daugiau?
- Stebėdami eglę ir pušį ieškokite panašumų ir skirtumų. Išsiaiškinkite, kuo šie medžiai panašūs, kuo skiriasi jų spygliai ir kokią funkciją atlieka šių medžių šaknis, stiebas, lapai, kankorėžiai. Paieškite medžių žievę ir pažinkit tekstūrą, pakuokite šakas ir pajuskite specifinį saku kvapą, galite paragauti eglės ar pušies spyglių ir patirti, kad jis turti ir kartumo, ir rūgštingas vitamino C.
- Išmatuokite mokyklos teritorijoje augančių medžių kamienų apimtį. Kuri medis storiausias?

Priemonės: Mokinio darbo laapas. rašymo priemonė. oobieriaus laapas. vaškinės kreidėlės. ruletė.

Pamatyk kiek žalios spalvos atspalvių yra medžiuose.

Pakuokite spygliuočių medžių šakas ir pajuskite specifinį saku kvapą. O jei medžiai žydi, pakuokite jų žiedus, pajuskite saldų medaus kvapą.

Paliesk įvairių medžių žievę ir pažinkit tekstūrą.

Paklausyk ir išgirs medžių gyventojų ir lankytojų skleidžiamus garsus.

Lietuvos medžiai

 Parnginta Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės apibendrinimo skyriaus 2021 metų programos įgyvendinimo šaltinis.

6. Stotelė „Mokyklos teritorijoje augantys medžiai“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

Mokyklos teritorijoje augantys medžiai

1. Atpažink medžius iš lapų. Užrašyk jų pavadinimus. Surask šiuos medžius mokyklos teritorijoje.

2. Padaryk medžio žievės antspaudą.

Kaip imti žievės antspaudą? Prie kamieno prispausk popieriaus lapą ir vaškinę kreidelę laikydamas išilgai, nespausdamas jos, palengva spalvink. Šalia užrašyk medžio pavadinimą.

3. Išmatuokite mokyklos teritorijoje augančių medžių kamienų apimtį. Kuris medis storiausias? Rezultatus surašyk į lentelę.

Medžio pavadinimas	Kamieno apimtis centimetais

7. Stotelė „Ekologinis daržas ir sodas“

Mokytojo darbo lapas

Ekologinis daržas ir sodas

Išsiaiškinkite

- Kas yra daržas ir sodas?
- Kas yra auginama darže ir sode?
- Kokia veikla vykdoma darže?

Išmokssite

- Kaip paruošti daržą sėjai.
- Kaip sodinti, prižiūrėti vaismedžius, daržoves, prieskonius, vaistažoles.
- Kaip nuimti jų derlių.

Trumpai apie stotelę.

Daržas – tai žemės sklypas, kuriame auginamos daržovės, prieskoniniai, vaistažolės...

Daržovės – vienmečiai, dvimečiai ir daugiamečiai žoliniai augalai, kurių įvairios sultingos dalys vartojamos maistui. Jose yra žmogui būtinų baltymų, angliavandenių, vitaminų, mineralinių druskų ir organinių rūgščių.

Daržovės labai svarbios mityboje. Valgomos kaip atskiri patiekalai, kaip užkandžiai, bei mėsos ir žuvies patiekalų gamyrai. Jos valgomos šviežios, virtos, keptos, troškintos. Taip pat daržovės šaldomos, džiovinamos, rauginamos, konservuojamos, sūdomos. Kai kurios daržovės yra ir vaistiniai augalai, nes turi gydomųjų savybių. Iš jų farmacijos pramonėje gaminami vaistai. Jos populiarios liaudies medicinoje, nes jau senų laikų žmonės pastebėjo teigiamą daržovių poveikį sveikatai.

Norint užsiauginti daržovių, darbus reikia pradėti jau ankstyva pavasarij. Mokiniai kartu su mokytojais daigina augalų sėklas, sudrygusias pikuoja, augina. Iš žemės išėjus įšaltui, pradeda įprastus žemės darbus: paruošia dirvą, sodina bei sėja pačius įvairiausių augalus. Norint sulaukti gero derliaus, daržovės reikia visą vasarą prižiūrėti – ravėti, laistyti, purinti žemę. Atėjus rudeniui nuima derlių, paruošia žemę žiemos miegui.

 Daržovės

Sodas – tai vaismedžiais ir uogakrūmiais apsodintas plotas. Nuo daržovių vaisiai skiriasi tuo, kad jie dažniausiai auga ant sumedėjusių augalų (medžių, krūmų, krūmokšnių) ir paprastai būna saldūs.

Ant medžių sode auga obuoliai, kriaušės, slyvos, vyšnios. Ant krūmų – serbantai, agrastai, avietės, šilauogės...

Šiltesnio klimato šalyse soduose auginami apelsinai, mandarinai, bananai, kiviai, arbūzai, melionai, persikai, abrikosai, citrinos...

 Vaisiai

Užduotys:

1. Apsilankykite šalia mokyklos esančiame darže ir sode. Su mokytojo pagalba pabandykite apipažinti kokius vaisius ir daržoves ten auga.
2. Stebėkite ir klausykite, kiek darže ir sode gausu gyvybės. Apžiūrėkite augalus ar jų nepuola amarai. O gal pamatysite boružę, kuri naikina kenkėjas. O komposto dėžėje turėtumėte pamatyti sliekų. Jie dirvožemyje rausia urvelius. Jais prie augalų šaknų patenka oras. Be to, sliekai minta pūvančioms augalų dalims. Toks maistas, perėjęs pro slieką žarnyną, tampa puikia trąša augalams. Paklauskite paukščių čulbėjimo.
3. Sode paieškokite kurmiaraisio. Kurmiaraisiai liudija, kad čia gyvena kurmiai. Šie tuneliai – tai sąpaštai sliekams. Kurmis juos labai mėgsta. Žinok, kad visą šią žemę kurmis į paviršių išstumė per dvi minutes.
4. Mokytojo padedami, iš pasirinktų daržovių ar vaisių pagaminkite patiekalą. Jį ragaudami pasikalbėkite, kodėl sveika valgyti vaisius ir daržoves.

Priemonės: spalvoti pieštukai, rašiklis, įrankiai, reikalingi pasirinkto patiekalo gamybai.

 Pasirūpinta Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės apšvietimo skyriaus 2021 metų programos įgyvendinimo lėšomis

8. Stotelė „Būkime atsakingi“

Mokytojo darbo lapas

Būkime atsakingi

Išsiaiškinkite:

- Kas yra atliekos ir kokią reikšmę jos turi aplinkai?
- Ką žmogus turi daryti su atliekomis, kad nekenktų gamtai?

Išmoksikite:

- Kaip teisingai rūšiuoti buitines atliekas?

Trumpai apie stotelę:

Atliekos – tai įvairios sudėties nepageidaujamos medžiagos, kurios nuolat susidaro buityje. Jos teršia dirvą ir vandenį, kenkia augalams, gyvūnams ir žmogui. Atliekų sparčiai daugėja, o tai gali sukelti tokią aplinkos užterštumą, kuris virst ekologine katastrofa ir pakenks gyvybei Žemėje. Atliekų kiekį galima sumažinti jas surenkant ir rūšiuojant, perdirbant, pakartotinai naudojant perdirbtas atliekas.

Kodėl reikia rūšiuoti?

- Saugome švnią aplinką.
- Prisidedame prie savo ir aplinkinių sveikatos išsaugojimo.
- Taupome vis labiau senkančius gamtos išteklius ir energiją.
- Kaupiame žaliavas naujų produktų gamybai.
- Išvengiame neestetiško vaizdo, blogo kvapo.
- Saugome nuo pavojų gyvūnams.
- Ribojame miškų kirtimą, vandens bei oro taršą.
- Nesukuriame prieglobsčio beglobiams gyvūnams bei parazitų neišiotams.
- Mažiname sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.
- Prisidedame prie atemiančių kartų gerovės.

Keletas idomių faktų:

Gamtoje stiklo surimas gali trukti net 900 metų, plastikas suyra per maždaug 200 - 500 metų, popieriaus (kartono) pakuotė suyra per maždaug 2 metus. Metalas gali irti nuo 90 - 500 metų, priklausomai nuo jo sudėties.

Kaip teisingai rūšiuoti?

Popierius

Plastmasė

Stiklas

Popieriaus konteineris

1. laikraščius
2. žurnalus
3. popierių
4. kartonų
5. popierines ir kartotines pakuotes
6. knygas (bet jas geriau padovanoti bibliotekai)

NETINKA: dėžės nuo picos, tapetai, servetėlės, tualetinis popierius, kalkinis popierius, popierinės nosinaitės, pakeliai nuo traškučių

Plastiko konteineris

1. plastikinius butelius nuo limonado, mineralinio, alaus ir pan.
2. polietileno plevėle
3. polietileno maišelius
4. indelius nuo padažų, jogurto, majonezo, jogurto ir pan.
5. indelius nuo skalbiklių, indų ploviklio, šampūno ir kt.
6. plastikinius žaislus
7. plastikinius indus
8. „tetrapak“ pakuotę
9. plastikiniai kamšteliai

NETINKA: nešvari, šlapia, riebalais užteršta pakuotė. Tara, kurioje buvo cheminės medžiagos

Stiklo konteineris

1. stiklinius butelius
2. stiklinius
3. stiklinius indus
4. įvairių stiklo dujų
5. paprastų langų stiklą

NETINKA: porcelianas, keramika, elektros lemputės, veidrodžiai, valstų buteliukai, ampulės, automobilio langai, armuotas stiklas

Užduotys:

1. Paieškite, praleiskite laiką gamtoje, pabendraukite. Pasirinkite keletą maišų, pirštines ir pasivaikščiokite po mokyklos teritoriją, parką. Surinkite šiukšles, o vėliau jas išrūšiuokite. Kartu rinkdami šiukšles, mes galime padėti gamtai ir padaryti, kad aplinka aplink mus būtų gražesne.
2. Atlikite užduotis mokinio darbo lape.

Priemonės: Mokinio darbo lapas, maišai, pirštines, popierius, reklaminius laikraščius, žirkles, spalvoti priesūkau.

Parengta Vilniaus miesto darvalių bei visuomenės aplinkosauginio švietimo 2021 metų programa: „Gyvenamasis žemė“

8. Stotelė „Būkime atsakingi“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

Būkime atsakingi

1. Nuspalvink konteinerius atitinkamomis spalvomis.

2. Pasigaminkite žaidimą „Rūšiuoji – vadinasi galvoji“ ir žaiskite kartu su draugais.

Reikiamos priemonės: popierius, reklaminius laikraštis, žirklės, spalvoti pieštukai.

Paimkite tris popieriaus lapelius ir pieštukais ant jų nupieškite žalią, mėlyną ir geltoną konteinerius. Ant žalio užrašykite stiklas, ant mėlyno užrašykite popierius, ant geltono užrašykite plastiką, metalą.

Iš reklaminių laikraščių iškarpykite paveikslėlius su įvairiomis pakuotėmis. Pavyzdžiui 10 su popieriumi, 10 su plastiką, 10 su stiklu.

Kaip žaisti:

- visas iškarpytas dalis padėkite ant stalo paveikslėliais į viršų ir sumaišykite.
- Kiekvienas žaidėjas pasidalinkite po vieną spalvotą konteinerį.
- Visiems ištarus „Rūšiuoji – vadinasi galvoji“ žaidėjai iš krūvos paveikslėlių renkami tik jiems tinkamus paveikslėlius pagal turimą spalvotą konteinerį.
- Laimi žaidėjas, kuris pirmas surenka visas jam tinkamas korteles.

3. Rodyklėmis sujunk buitines atliekas su atitinkamais konteineriais.

9. Stotelė „Miškas“

Mokytojo darbo lapas

Miškas

Išsiaiškinksite:

- Kaip miške orientuotis pagal natūralius požymius
- Ar miškas daro įtaką klimato pokyčiams

Išmokssite:

- Atpažinti pagrindinius medžius miške
- Nustatyti medžio aukštį ir amžių

Trumpai apie stotelę:

Miškas - žemės plotas, kuriame auga daug įvairių medžių, krūmų, žolių, samanų. Tačiau miškai yra daug daugiau nei medžių sąžalynas. Žmogui miškai dažnai asocijuojasi su poilsio vieta – miestų parkais, valstybiniais ir regioniniais parkais. Žmonės yra priklausomi nuo miškų: kvėpuojame jų išvalytą orą, naudojame medieną, renkame uogas, vaistines žoleles, grybus, dalis valgo žvėrieną. Gyvūnams miškai yra natūrali gyvenamoji vieta, teikianti maistą, sleptuvę ir sejanči su gentainiais bei kitomis rūšimis.

Miško augalai pasiskirstę arčiau. Aukščiausi yra medžiai. Jie sudaro medžių arda. Krūmai – žemesni ir sudaro krūmų arda. Miške yra ir žolijų. Tai žolinį ardas. Visa, kas ant žemės – tai miško paklotė. Leidžiantis žemyn, saulės apšvieta, vėjo greitis, ir temperatūra mažėja, o santykinis oro drėgnumas didėja. Gyvūnai irgi pasiskirsto. Kiti kur, vieni medžių viršūnėse, kiti krūmuose ar pažemyje. Kai kas gyvena miško paklotėje.

Užduotys:

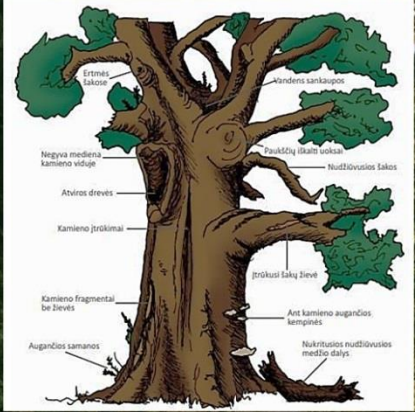
1. Kiek aršų matote šioje vietoje?
2. Kokie medžiai ir krūmai auga šioje vietoje? Kiek jų auga 1 m²?
3. Kaip reikia miške orientuotis pagal natūralius požymius?
4. Nustatykite pasirinkto medžio aukštį ir amžių.
5. Diskutuokite. Kas būtų jei iškirštume visus miškus? Ar klimatas keistųsi?

Priemonės: darbo lapas, spalvoti piešukai, ruletė.

Surask:

Labai dažnai medžiai mižiniai dėl savo amžiaus būna drevėti, juose įsikuria įvairios paukščių ir žinduolių rūšys. Vien Lietuvoje suskaičiuojama apie 28 paukščių ir daugiau nei 20 žinduolių rūšių, kurios gali gyventi medžių mižinių ertmėse. Biologinei įvairovei išsaugoti ypač svarbios tokių medžių mižinių grupės, kurios padeda miško gyvūnams migruoti iš vienos vietovės į kitą.

Surask patį seniausią medį pažintiniame take ir jį patyrinėk: samanas, kerpės, keistos šakos, uokasai, nudžiūvusios šakos ir kt.

Medžiui mižinui būdingi bruožai: Kuo daugiau bruožių, tuo medis vertingesnis.

Pajausk: Išsirink sau patį gražiausią medį ir jį apkabink. Pajausk medžio galą. Jis yra toks didelis ir turi tiek daug šakų, kad gali pasiimti visus tavo rūpesčius.

Pažiūrėk ir paklausyk video apie mišką, sukurtą M. K. Čiurlionio muzikos motyvais

 Parengta Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės apilinkosaugimo švietimo 2021 metų programos įgyvendinimo lėšomis

9. Stotelė „Miškas“

Mokinio darbo lapas

Mokinio darbo lapas

Miškas

1. Suskaičiuok ir užrašyk kiek ardy matote šioje vietoje. (rašyk) .....
2. Atpažink medžius iš lapų. Likusiose vietose nupiešk rasto medžio lapą ar spyglį ir nurodyk kokio tai medžio jis yra. Kokie medžiai ir krūmai auga šioje vietoje?

Uosis .....

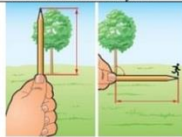
Kiek jų auga 1 m²? (rašyk) .....

3. Kaip reikia miške orientuotis pagal natūralius požymius? Naudojantis žemiau pateiktu tekstu nustatykite pietų ir šiaurės kryptis.

Atkreipkite dėmesį į gamtos objektus: daugelio medžių šievė šiaurinėje pusėje grubesnė, beržo šievė baltesnė ir svaranė pietinėje pusėje pušų kamienai šiaurinėje pusėje po lietaus pajūvota; medžiai, abimony, medžiai ar čerpių stogai šiaurinėje pusėje labiau padengti kerpėmis ir samanomis, škrudėlymai dažniausiai būna pietinėje medžių, kelmų ar krūmų pusėje, o jų šiaurinis šlaitas statenis nei pietinis.

4. Nustatykite pasirinkto medžio aukštį ir amžių.

Medžio aukščio nustatymas

1. Matuokite pasitelkdami pieštuką (žr., paveikslą).
2. Išmatuokite savo šešelio ir šešelio ilgį. Noredami išmatuoti šešelio ilgį, naudokite matavimo juostą arba matavimo lazdele. Jei po ranka neturite padėjėjo, galite pažymėti šešelio galvutės galą padėdami žymeklį su akmenuku ir padėdami save taip, kad šešelio viršus tiesiog paliestų akmenuką; tada išmatuokite atstumą nuo kulno iki galvos galo.

Medžio amžiaus nustatymas

1. Suraskite nupjautą medį ir suskaičiuokite rieves. Kaip nustatyti medžio amžių žieduose, vadinamus metiniais, tikriausiai girdėję daugelis. Pakanka suskaičiuoti jų skaičių, paprastai gana gerai pažymėta vietoj pjūklo.
2. Laisvai augančio medžio kamieno apimtis per metus padidėja maždaug 2,5cm. Apimtį padalijus iš 2,5 galima gauti apytikslį medžio amžių. Matuoti kamieno apimtį reikia 1,5 m aukštyje virš žemės.

Užrašykite kiekvieną atliktą matavimą, kad jų nepamirštumėte.

5. Diskutuokite. Kas būtų jei iškirstume visus miškus? Ar klimatas keistųsi?

10. Stotelė „Kūdra“

Mokytojo darbo lapas

Kūdra

Išsiaiškinksite:

- Kuo kūdra skiriasi nuo kitų vandens telkinių?
- Kokia augalija ir gyvūnija būdinga kūdrai?

Išmokssite:

- Atskirti kūdrą nuo kitų vandens telkinių
- Atpažinti kūdros augalus ir gyventojus.

Trumpai apie stotelę:

Kūdra – tai nedidelis dirbtinis vandens telkinys, gyvybės oazė. Čia telkiantis vanduo – ne tik atgaiva žvėrimis, paukščiams, prieglauda daugeliui rūšių, bet ir kraštovaizdį pagyvinantis objektas. Kai kurios kūdros yra natūralios kilmės, susidariusios įdubose, pažemėjimuose, tačiau dauguma kūdrų yra dirbtinai įrengtos žmogaus (iškastos arba patvenktos). Gaia, tačiau natūralios kūdros nyksta. Nepržiūnamos jos užželia, nusausėja. Kūdroje vanduo dažniausiai būna stovintis. Sausų metų gali išdžiūti. Kūdros būna matinamos požeminiai arba lėtai vandeniui.

Kūdros augalai prisitaiko prie vandens terpės, naudodami skirtingas gyvenimo strategijas – plūduriuoja paviršiuje visi augalai arba jų lapai, sudaro povandenines pievas, vandenyje auga tik apatinė augalo dalis su šaknimis ir šakniastiebiais. Augalai būna sėji bendrijas, kuriose skirtingų rūšių augalai auga nevienodai gausiai. Vieni augalai pataiko pavieniui, kiti sudaro gausius sąžalynus.

Mėldai

Aienai

Lūgnės

Vandens telaios

Plūdenos

Kūdros gyvūnai yra prisitaikę gyventi vandenyje. Jų judėjimas yra skirtingas. Tam gyvūnai turi plaukiojimo prireiktas galūnes: plaukmenis, pelekus. Vandens vabzdžių arba lervų kūno forma pakitusi, ji aptakesnė, todėl lengviau įveikia vandens pasipriešinimo jėgą. Kai kurie smulkūs gyvūnai išnaudoja arba juda blakstienėmis. Čiožikai naudoja vandens paviršiaus įtampą.

Didžioji anči

Kūdrinė varlė

Gyvūnai kvėpuoja skirtingais būdais. Vieni naudoja žiaunas arba visą kūno paviršių. Daugelis vabzdžių turi trachejas. Labiau išsivystę gyvūnai, pavyzdžiui žinduoliai, kvėpuoja plaučiais.

Kūdros gyvūnų mityba įvairi. Tai ir augalinis maistas: povandeninių ir plūduriuojančių augalų lapai, ūgliai, ir gyvūninis maistas.

Dusia

Čiožikas

Lauvinėris

Užduotys:

1. Palyginkite kūdrą su upe, ežerū. Įvardinkite skirtumus.
2. Gal pas kažką prie namų ar kaime pas senelius, gimines yra kūdra. Papasakokite apie ją.
3. Stebėkite kūdros augaliją. Kaip ji keičiasi einant nuo kranto gilyn. Kokie augalai auga pakranteje ir krante, o kokie pliauu?
4. Kibireliu pasemkite kūdros vandens. Stebėkite su vandeni patekusius smulkius gyvūnelius. Gal juos atpažinsite?
5. Paklausykite varlių trūkšmingo koncerto. Taip patinėliai reikalinga dėmesio iš patelių.

Priemonės: Prieštukai, spalvotas popierius, žirkles, klijai, kibirelis.

Paragala Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės apilinkosaugimo švietimo 2021 metų programos įgyvendinimo lėšoms

10. Stotelė „Kūdra“

Mokytojo darbo lapas

Mokinio darbo lapas

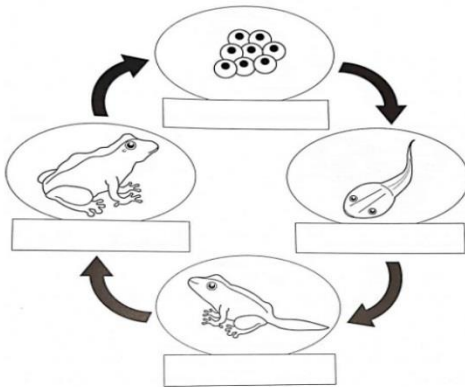
Kūdra

1. Lenteleje → ↓ kryptimis surask kūdros augalų ir gyvūnų pavadinimus.

MELDAI, ČIUOŽIKAS, DUSIA, PLŪDENOS, LAUMŽIRGIS, VARLĖ, LŪGNĖS, KŪDRA, AJERAI

G	O	Č	F	Ž	D	E	U	L	Ū	G	N	Ė	S	P	A	P	A
I	T	I	T	U	D	Ž	A	J	E	R	A	I	K	E	P	L	Ž
V	E	U	J	P	E	U	O	H	M	T	E	S	J	O	S	Ū	E
A	I	O	Ž	V	Ž	M	E	L	D	A	I	Ž	A	P	Ž	D	S
R	C	Ž	U	Ž	C	U	L	T	O	X	Ž	E	J	Ž	U	E	M
L	E	I	M	O	K	Ū	D	R	A	T	E	U	R	O	M	N	R
E	T	K	E	A	G	A	O	H	Ž	A	T	O	U	R	T	O	E
A	T	A	R	E	J	Ž	D	A	V	D	U	S	I	A	T	S	M
T	Z	S	M	D	P	G	T	P	E	T	E	U	P	Ž	M	M	T
Ž	L	A	U	M	Ž	I	R	G	I	S	T	M	O	A	P	Ž	A

2. Surašyk kūdrinės varlės gyvenimo ciklo etapus.

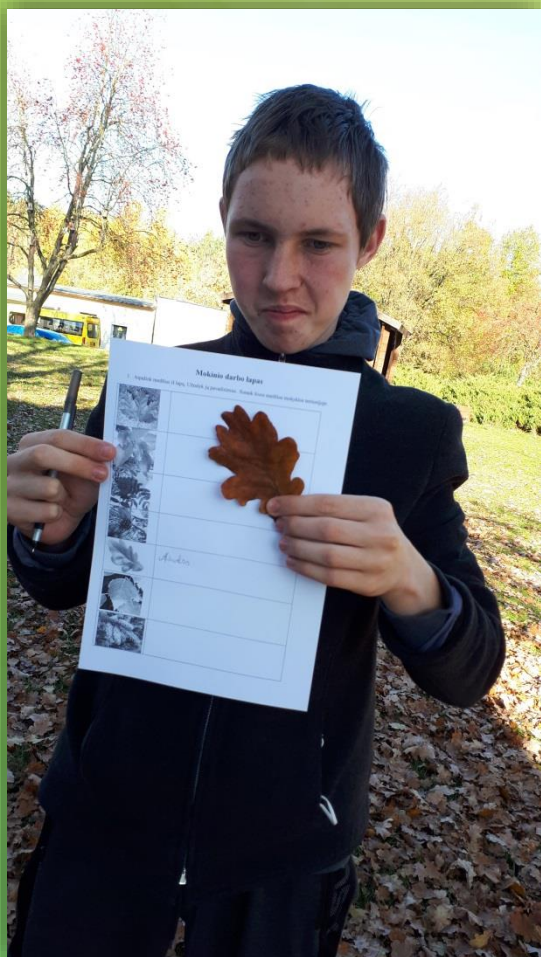
3. Pagamink vandens leliją. Jei nežinai kaip ją daryti, pažiūrėk video pamokelę <https://www.youtube.com/watch?v=Xqn53jbnBQ>

4. Išvardink tris didžiausius atradimus prie kūdros. Pasidalyk jais su draugais.

1. _____
2. _____
3. _____

leško mokinio darbo lape nurodytų medžių

Matuoja medžių kamienų apimtį

Naudodami įvairius pojūčius lygina pušį ir eglę

Medžio kamieno antspaudų darymas

Semiasi energijos iš storiausio mokyklos teritorijoje esančio medžio – ąžuolo

